

Financial Reporting Council

Šta komisiju za reviziju čini delotvornom

Jačanje korporativnog upravljanja u Srbiji: izveštavanje o održivosti i veća uloga komisija za reviziju

Prezentacija:

Ramana McConnon

FRC, direktor projekta

Standardi revizije i uveravanja, UK

11 05 2023

Uvod

Sadržaj prezentacije

- 1) Šta je komisija za reviziju i zbog čega je važna?
- 2) Imenovanje revizora
- 3) Interni nadzor
- 4) Eksterni nadzor
- 5) Izveštavanje komisije za reviziju
- 6) Uloga nadzornog tela
- 7) Zaključci

Šta je komisija za reviziju i zbog je važna?

- Komisiju za reviziju osniva odbor sa zadatkom da vrši nezavisni nadzor nad procesom korporativnog izveštavanja, kao i nad procesima revizije i uveravanja u društvu
- Pored društava koja su dužna da formiraju komisiju za reviziju, postoje i ona koja sama donose takvu odluku
- Glavna zaduženja komisije za reviziju:
 - **prati integritet finansijskih izveštaja** i svih zvaničnih obaveštenja u vezi sa finansijskim poslovanjem društva i ispituje značajne ocene koje se tiču finansijskog izveštavanja, a koje su sadržane u tim obaveštenjima;
 - daje savete (na zahtev odbora) o tome da li je godišnji izveštaj društva (završni račun) u celini **objektivan, uravnotežen i lako razumljiv** i da li akcionarima pruža sve potrebne informacije na osnovu kojih mogu da ocene finansijsku poziciju, učinak, poslovni model i strategiju društva;
 - **ispituje sisteme internih kontrola i upravljanja rizicima**, osim ako postoji posebna komisija za upravljanje rizicima u čijem sastavu su nezavisni neizvršni direktori ili članovi samog odbora;

Šta je komisija za reviziju i zbog čega je važna?

Zaduženja – nastavak

- **prati i ispituje efikasnost funkcije interne revizije**, ili, u društvima koja nemaju internu reviziju, jednom godišnje razmatra da li postoji potreba za njenim uvođenjem i daje predlog odboru društva;
- sprovodi tenderski postupak i daje predlog odboru u vezi sa, **imenovanjem, ponovnim imenovanjem i zamenom revizora društva (eksterna revizija), odobravanjem visine naknade** i uslove angažovanja revizora društva;
- **ispituje i prati nezavisnost i objektivnost u radu revizora;**
- **ispituje efikasnost postupka eksterne revizije**, uzimajući u obzir relevantne profesionalne i regulatorne zahteve u Velikoj Britaniji;
- **priprema i sprovodi politiku u vezi sa angažovanjem revizora koji pruža nerevizorske usluge društvu** uz prethodno odobrenje za nerevizorske usluge, s obzirom na mogući uticaj na nezavisnost revizora, imajući u vidu relevantne propise i etički kodeks, i izveštava odbor društva o ostvarenim poboljšanjima ili potrebnim merama; i
- **podnosi odboru društva izveštaj** o svom radu.

Šta je komisija za reviziju i zbog čega je važna?

Sastav komisije za reviziju – značaj

- Nezavisni, neizvršni direktori
- Tri ili više članova, od kojih najmanje jedan mora imati odgovarajuće (skorašnje) radno iskustvo iz finansijskih oblasti
- Komisija za reviziju mora da poseduje kompetencije koje odgovaraju sektoru društva
- Posrednik za investitore i druge zainteresovane strane
- Komisija za reviziju zastupa interese stvarnih „korisnika“ revizije

Imenovanje revizora

Tajming

- Kompleksno pitanje
- Zakon propisuje rokove za zamenu (rotaciju) revizora
- Ili možda jednostavno želite novi par očiju
- „Najmanje loše izabran tajming“
- Etika i nezavisnost

Imenovanje revizora

Proces

- U nekim zemljama, društva od javnog interesa imaju posebne zahteve
- Koga pozvati
- Ključni elementi procesa
 - Zahtev za ponudu
 - Pristup podacima
 - Pristup menadžmentu društva
 - Tehnički izazovi
 - Predlog revizorskih kuća
 - Prezentacije

Imenovanje revizora

Odluka o izboru

- Metode
- Kriterijumi
- Naknada
- Angažovanje drugih firmi za uveravanje, npr. održivost

Interni nadzor

Integritet finansijskih izveštaja

- Računovodstvene procene i prosuđivanja
- Politike
- Jasnost i potpunost
- Izveštavanje o održivosti

Interni nadzor

Kontrole, rizik i interna revizija

- Od značaja za robusne procese izveštavanja
- Vidljiva poboljšanja iz godine u godinu
- Interna revizija
 - Procena potreba za funkcijom interne revizije
 - Imenovanje zaposlenih na visokim pozicijama
 - Preispitivanje godišnjeg plana
 - Izdvajanje dovoljno resursa
- Izveštavanje o održivosti

Eksterni nadzor

Šta je revizija visokog kvaliteta?

- Komisija za reviziju vrši nadzor i ocenjuje postupak eksterne revizije i revizore koji obavljaju reviziju.
- Stvaranje kulture koja prepoznaje rad revizora i podstiče ih da se uhvate u koštac sa izazovima.
- Savet za finansijsko izveštavanje definiše revizije visokog kvaliteta kao one:
 - koje pružaju investitorima i drugim zainteresovanim stranama visok stepen uveravanja o tome da finansijsku izveštaji daju istinit i objektivan prikaz;
 - koje se obavljaju u skladu sa duhom i slovom zakona i standarda revizije;
 - koje se zasnivaju na doslednoj proceni rizika i temeljnom razumevanju društva i njegovog okruženja;
 - koje odlikuje rigorozna primena važećeg postupka i revizijski dokazi, odsustvo sukoba interesa, snažan sistem upravljanja kvalitetom, profesionalno prosuđivanje i profesionalni skepticizam;
 - koje postavljaju izazov pred menadžment i obezbeđuju dovoljno adekvatnih revizijskih dokaza za donošenje zaključka; i
 - koje nedvosmisleno podržavaju zaključak revizora o finansijskim izveštajima.
- Kvalitet postavljenog izazova, ne kvalitet usluge

Eksterni nadzor

Kako ocenjujemo kvalitet

- Razgovori
 - Revizor
 - Finansijski tim
 - Interni revizor
- Otvoreno, iskreno, robusno, konstruktivno
- Upitnici
- Inspekcije regulatornog tela
- Podaci revizorske kuće o kontroli kvaliteta rada ključnih partnera i osoblja

Eksterni nadzor

Tri ilustrativna primera

- Materijalnost
- Procena rizika
- Etika i nezavisnost

Izveštavanje komisije za reviziju

Zahtevi

- Komisija za reviziju sastavlja godišnji izveštaj o radu u kojem između ostalog izlaže:
 - značajna pitanja koja je komisija za reviziju razmatrala u vezi sa finansijskim izveštajima i s tim u vezi način na koji je ispunjavala svoje obaveze;
 - obrazloženje o tome kako je komisija ocenila nezavisnost i delotvornost postupka eksterne revizije i obrazloženje pristupa u pogledu imenovanja ili ponovnog imenovanja revizora društva, informacije o trajanju ugovora sa revizorskom kućom, informacije o datumu zadnjeg tendera i eventualnim planovima za ponavljanje tendera za izbor revizora društva;
 - u slučaju da odbor ne prihvati predlog komisije za reviziju o imenovanju, ponovnom imenovanju ili zameni revizora društva, komisija obrazlaže svoj predlog i razloge zbog kojih je odbor zauzeo drugačiji stav (uz priloženu dokumentaciju koja potkrepljuje imenovanje ili ponovno imenovanje);
 - u društvima koja nemaju uspostavljenu internu reviziju, komisija navodi razlog i opisuje način na koji se postiže uveravanje, odnosno kako to utiče na rad eksterne revizije; i
 - obrazloženje o tome kako se štiti nezavisnost i objektivnost u slučajevima kad eksterni revizor pruža nerevizorske usluge.

Izveštavanje komisije za reviziju

Dobra praksa

- Format
- Pitanja u vezi sa finansijskim izveštavanjem
- Revizija
- Imenovanje revizora
- Etika i nezavisnost

Uloga nadzornog tela

- Zahtev za praćenje
- Trenutno nije formalizovano, ali ima mnogo kontakata
- Minimalni standard
 - ARGGA
- Strožiji zahtevi i nadzor bili su opcija za koju se vlada nije odlučila

Zaključci

Ključne teme

- Sposobnost postavljanja izazova kako pred menadžment, tako i pred revizora
 - Konstruktivno ali robusno
- Zahtevi:
 - vreme i drugi resursi
 - kompetencije
 - veštine komunikacije
 - nezavisnost
 - profesionalni skepticizam

Prilog

Relevantne publikacije Saveta za finansijsko izveštavanje

Sajt na kome možete naći većinu publikacija FRC-a u vezi sa komisijama za reviziju

- <https://www.frc.org.uk/auditors/audit-assurance-ethics/audit-committees>

Izveštavanje komisija za reviziju

- https://www.frc.org.uk/getattachment/7f97f065-d912-4ca0-a96b-1f2fd4b0a565/LAB_Final.pdf
- <https://www.frc.org.uk/getattachment/6e79cc57-232c-41d4-93f8-feed38cf6fa1/Lab-Project-Report-Reporting-of-Audit-Committees-FINAL.pdf>
- <https://www.frc.org.uk/getattachment/909d8978-37fd-43ec-a5c6-20cac2a77c93/Implementation-Study-Reporting-of-Audit-Committees-Final.pdf>

Financial Reporting Council

Financial
Reporting Council
(Savet za finansijsko
izveštavanje)
8th Floor
125 London Wall
London EC2Y 5AS

+44 (0)20 7492 2300

www.frc.org.uk